

1.

Czy było warto – ogólna ocena przemian

Mirosława Grabowska

To już powoli staje się historią

Co się wydarzyło w życiu badanych:	W 1989 roku mieli lat	W roku 2004 – przystąpienia do UE	Obecnie mają lat
Urodzili się	Urodzili się	15	25
Poszli do szkoły	7	22	32
Skończyli szkołę podstawową	15	30	40
Skończyli 18 lat	18	33	43
Skończyli 25 lat	25	40	50
Przeszły/li na emeryturę	60/65	75/80	85/90

Pamięć biograficzna → Pamięć komunikacyjna → Pamięć kulturowa

Doświadczanie represji lub prześladowań z powodu działalności opozycyjnej i przekonań politycznych przed rokiem 1989

Prześladowania lub represje z powodu działalności opozycyjnej i przekonań politycznych dotknęły:	Deklaracje	
	wyselekcjonowanej grupy badanych* (N=600)	ogółu badanych (N=1067)
- przyjaciół, znajomych respondenta	20%	15%
- bliską rodzinę respondenta	10%	10%
- respondenta osobiście	4%	2%
Odsetek osób, które bezpośrednio lub pośrednio doświadczyły represji:	23%	19%

* Urodzeni przed rokiem 1975, którzy uważają, że przed 1989 rokiem nie byli za młodzi, by doświadczać prześladowań lub represji z powodu działalności opozycyjnej i przekonań politycznych

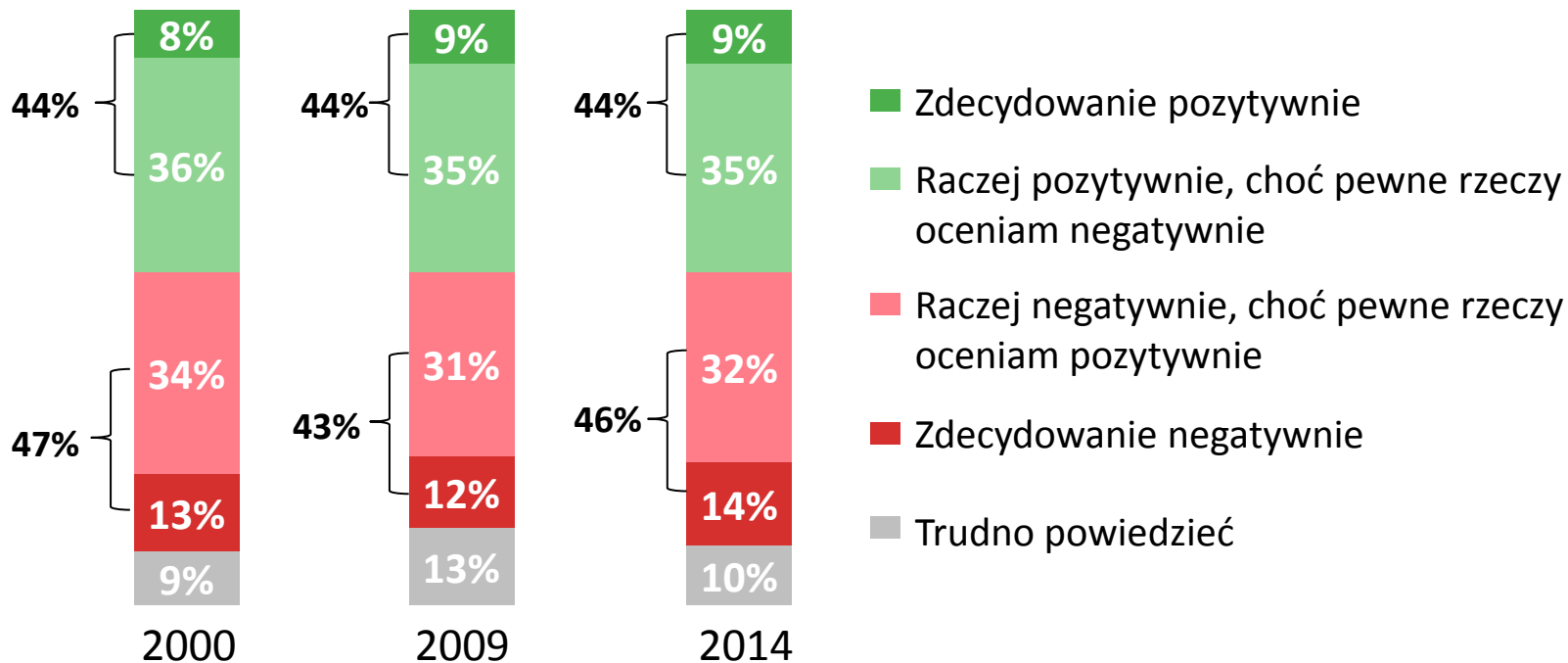
Czy przed rokiem 1989 uważał(a) się Pan(i) za przeciwnika systemu panującego w PRL?*

Potencjalne elektoraty	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Ogółem	36%	57%	7%
PO	49%	47%	4%
PiS	50%	46%	4%
PSL**	16%	79%	5%
SLD	21%	71%	8%
Niezdecydowani, na kogo głosować	27%	64%	9%
Niezamierzający brać udziału w wyborach	27%	63%	10%

* Deklaracje urodzonych przed rokiem 1975, którzy uważają, że przed 1989 rokiem nie byli za młodzi, by odpowiedzieć na to pytanie (N=600)

** Odpowiedzi wyborców tej partii należy traktować ostrożnie z powodu niewielkiej ich liczebności w badanej próbie

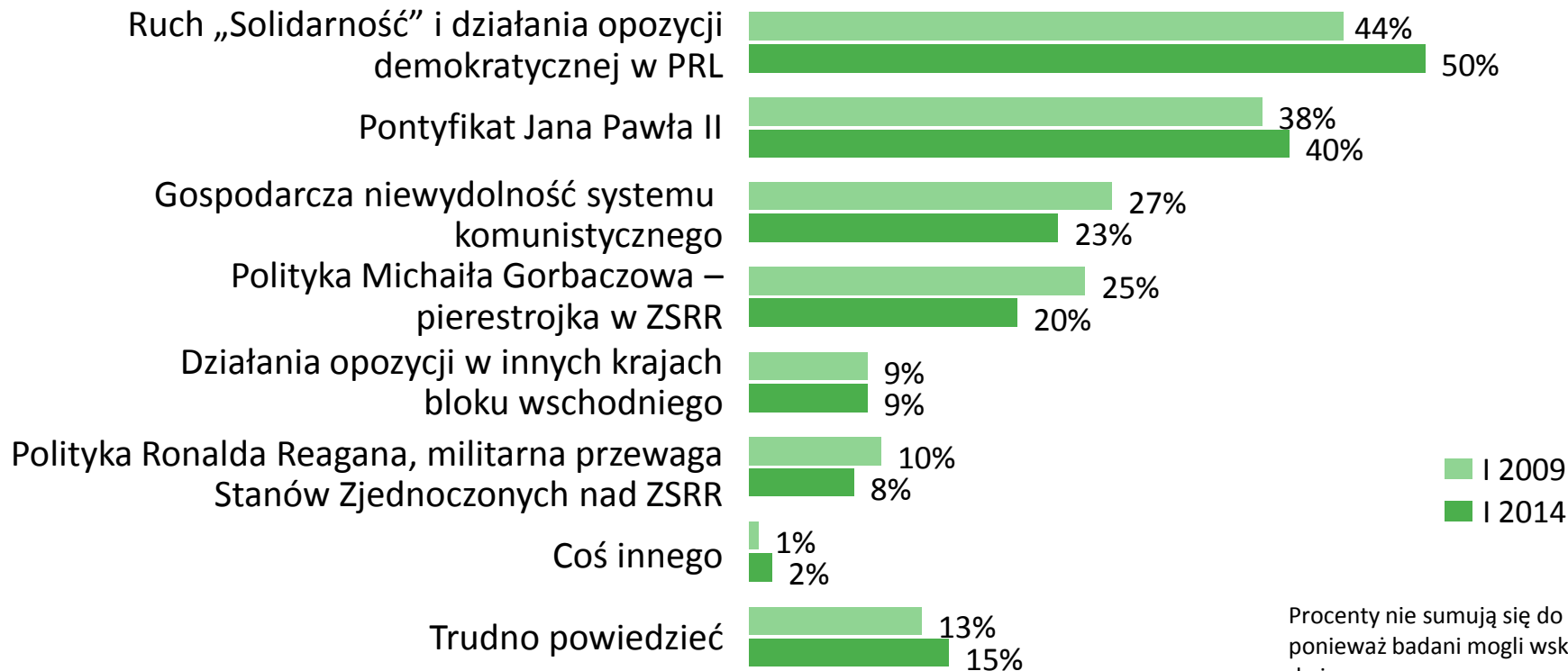
Jak Pan(i) ocenia okres PRL w polskiej historii?

Jak Pan(i) ocenia okres PRL w polskiej historii?

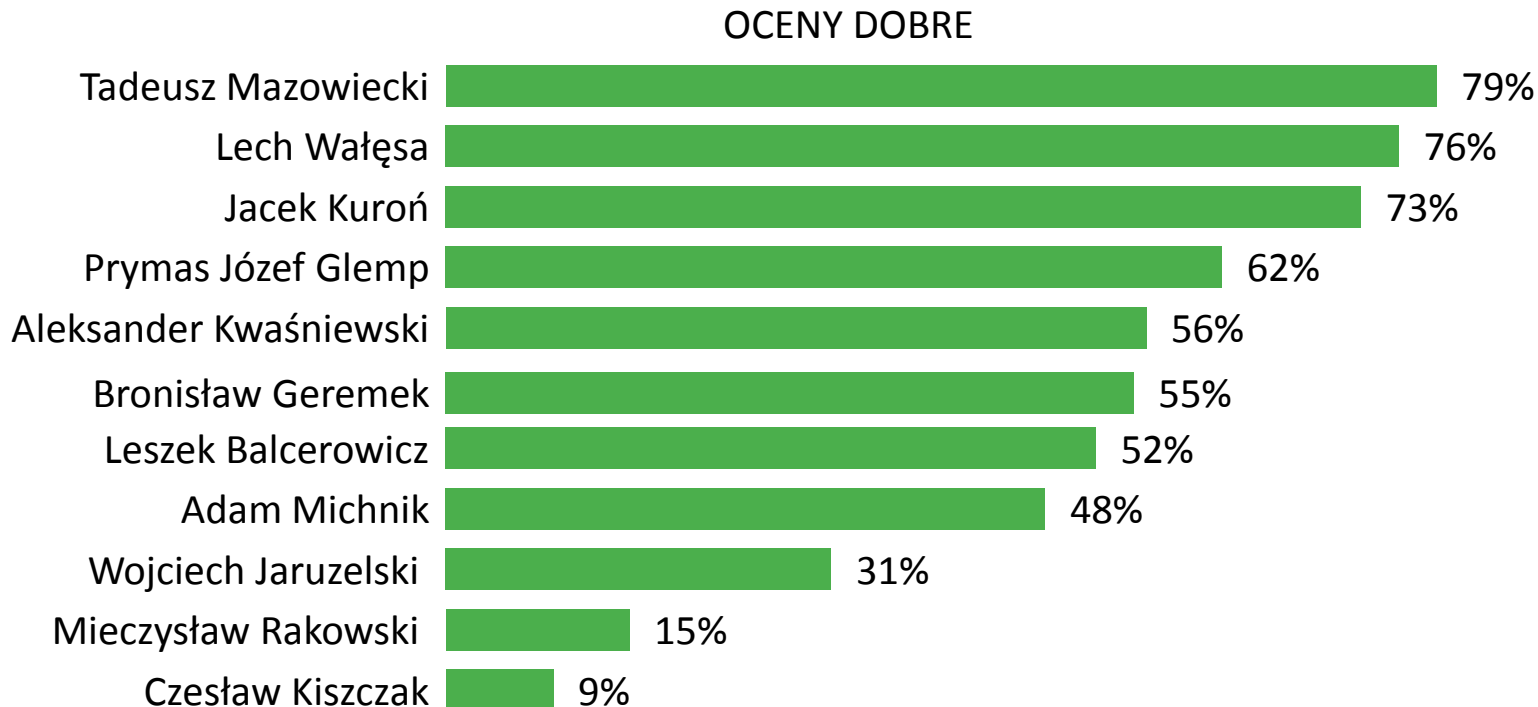
Deklaracje osób, które przed rokiem 1989 należały do:	Pozytywnie	Negatywnie
– PZPR (N=35)	65%	35%
– NSZZ „Solidarność” (N=65)	36%	64%

Co, Pana(i) zdaniem, w największym stopniu przyczyniło się do upadku systemu komunistycznego w ZSRR i dawnych krajach bloku wschodniego?

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać dwie przyczyny

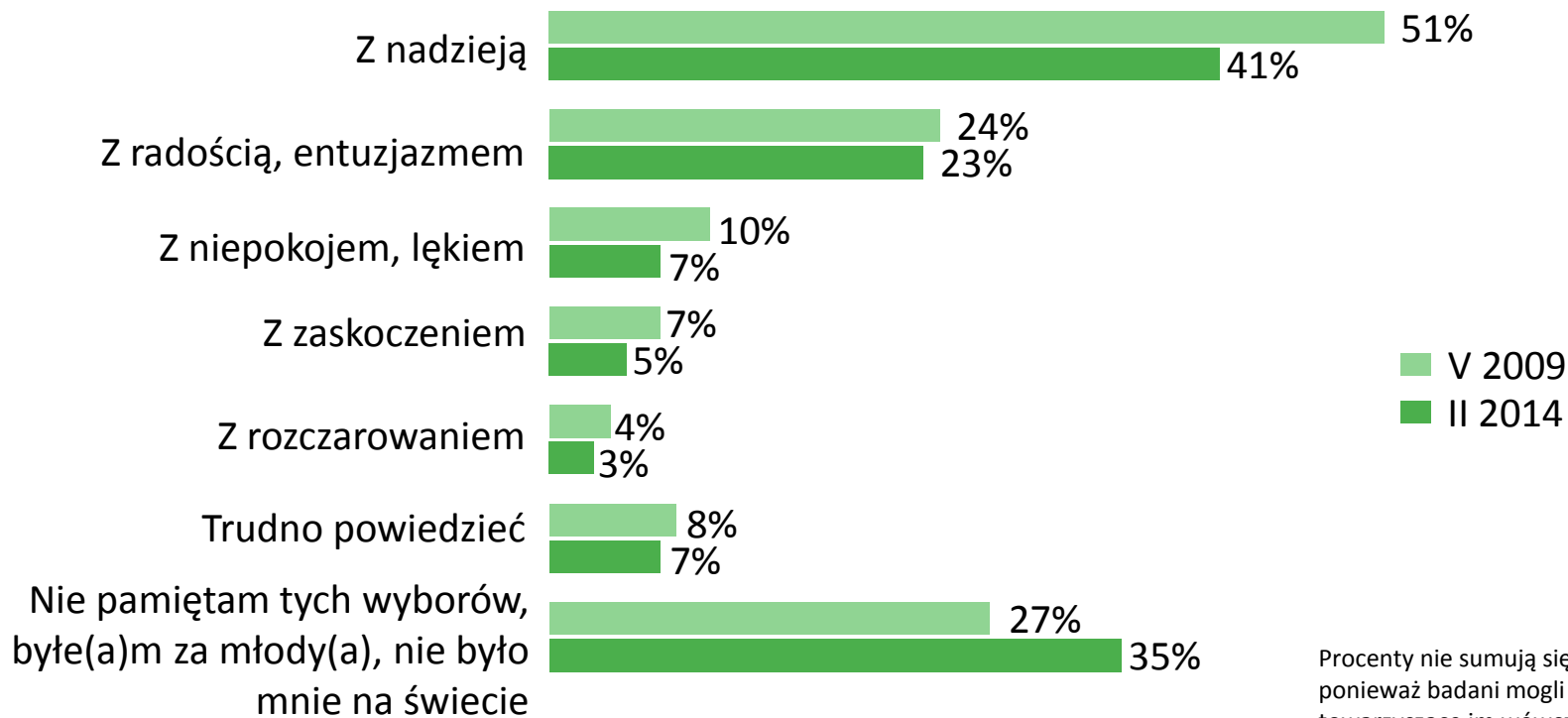
Jak Pan(i) ocenia rolę, jaką odegrali w przemianach ustrojowych w Polsce następujące osoby?

I 2014

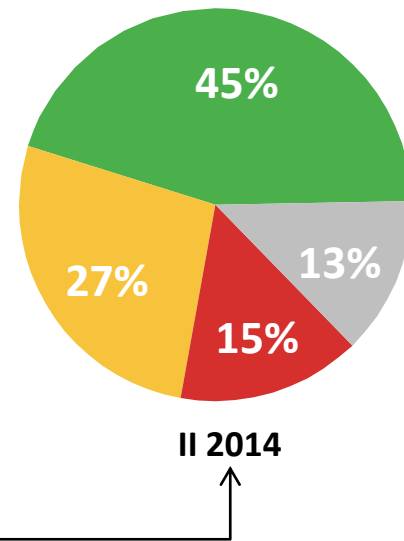
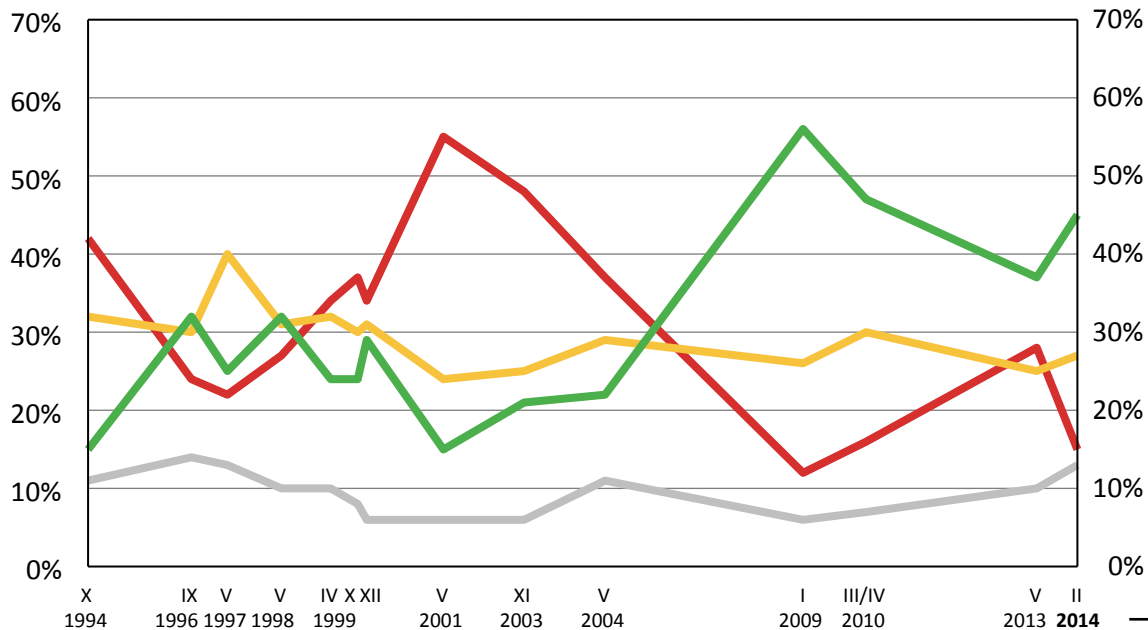
Z jakimi uczuciami przyjął(ęła) Pan(i) zwycięstwo strony solidarnościowej w wyborach 4 czerwca 1989 roku?

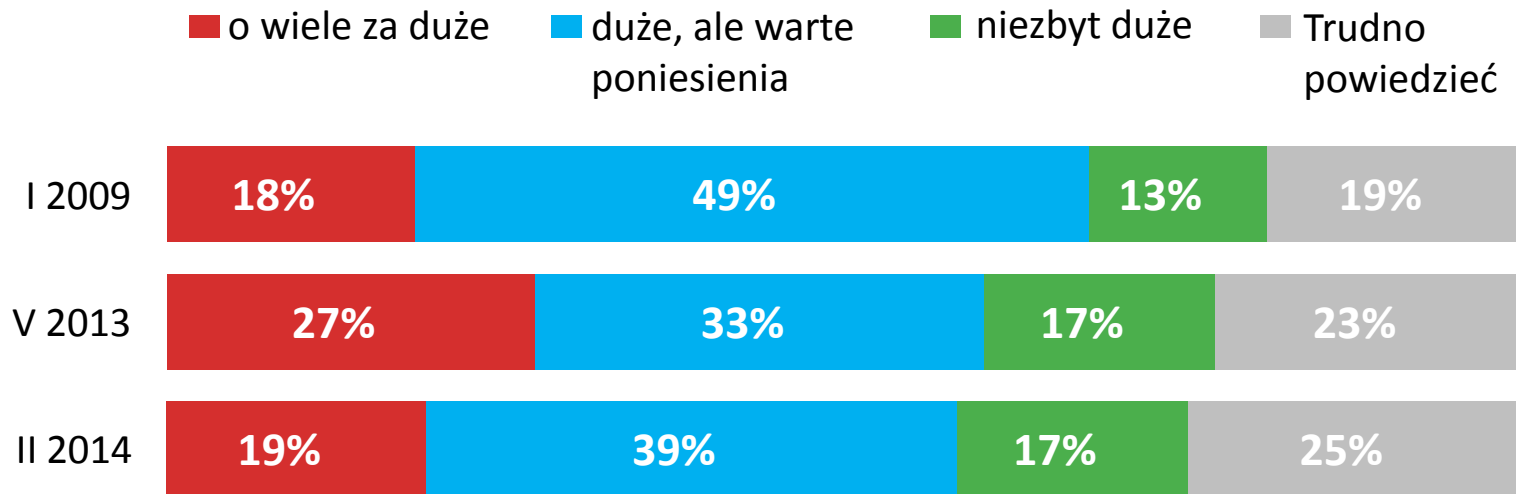
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać dwa towarzyszące im wówczas uczucia

Czy zmiany, jakie zaszły w Polsce od roku 1989, przyniosły ludziom więcej korzyści czy strat?

■ Więcej korzyści niż strat
 ■ Tyle samo korzyści, co strat
 ■ Więcej strat niż korzyści
 ■ Trudno powiedzieć

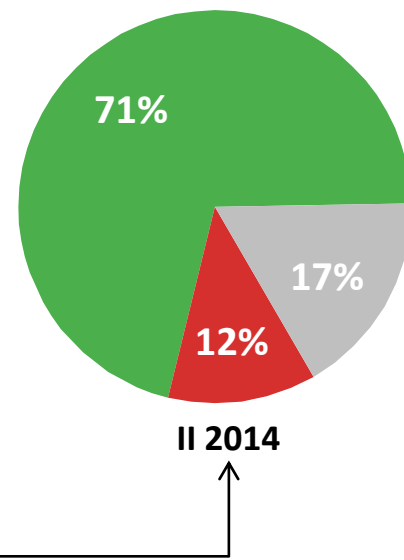
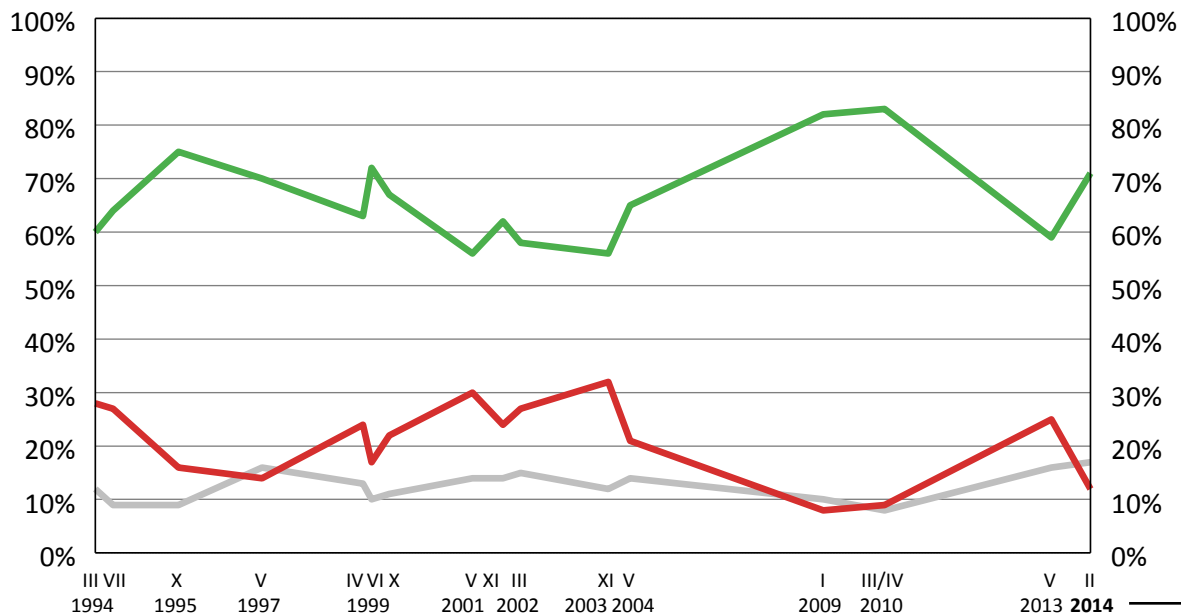

Czy patrząc z perspektywy czasu może Pan(i) powiedzieć, że koszty związane z transformacją ustrojową w Polsce po roku 1989 okazały się w stosunku do uzyskanych rezultatów:

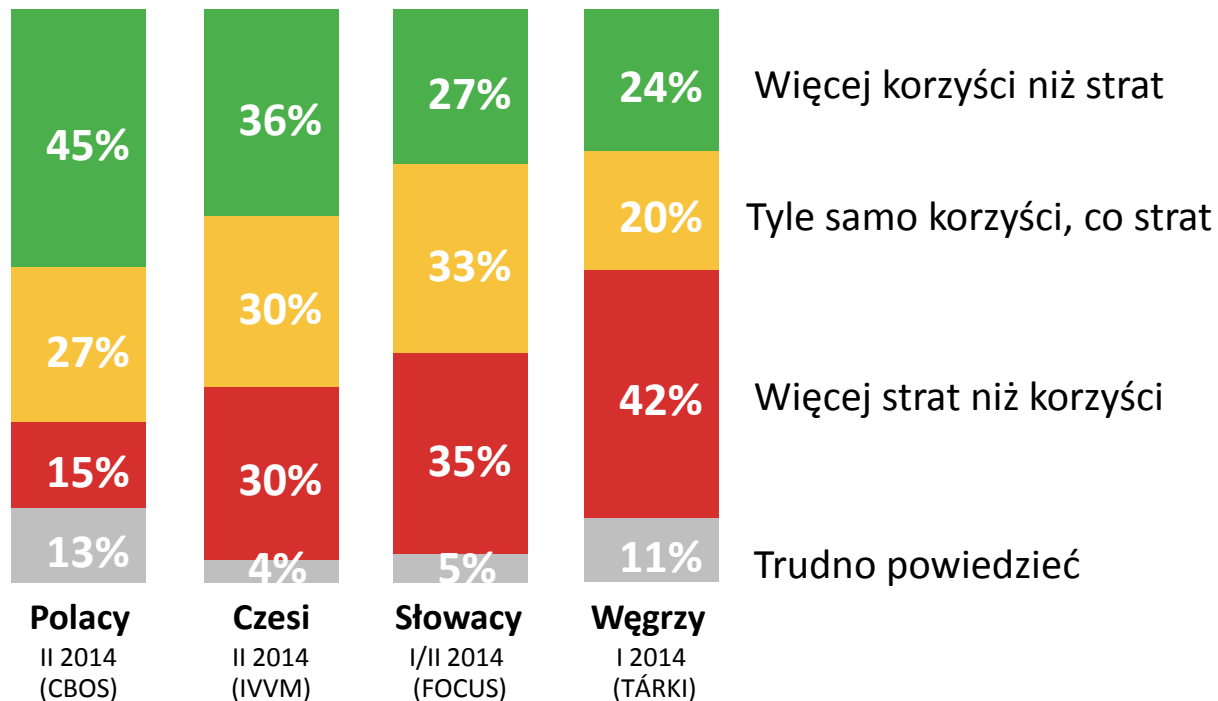

Czy z perspektywy czasu może Pan(i) powiedzieć, że warto było w 1989 roku zmieniać w Polsce ustrój, czy też nie warto?

■ Warto
 ■ Nie warto
 ■ Trudno powiedzieć

Czy zmiany, jakie zaszły w Polsce/ w Czechach/ na Słowacji/ na Węgrzech od roku 1989 przyniosły ludziom więcej korzyści czy strat?

Czy z perspektywy czasu może Pan(i) powiedzieć, że warto było w 1989 roku zmieniać ustrój w Polsce/ Czechach/ Słowacji/ na Węgrzech, czy też nie warto?

